

SOU 2013:76; Svenska för invandrare – valfrihet, flexibilitet och individanpassning

Yttrande till regeringen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande över SOU 2013:76; Svenska för invandrare – valfrihet, flexibilitet och individanpassning.

Detta beslut fattas av kommunstyrelsens ordförande med stöd av 6 kap 36 § kommunallagen och punkten 1 i kommunstyrelsens delegationsordning.

Sammanfattning

Nacka kommun har anmodats avge remissyttrande över regeringens utredning om förslag till förändringar inom svenska för invandrare: *Svenska för invandrare – valfrihet, flexibilitet och individanpassning (SOU 2013:76)*. Utredningens uppdrag var att föreslå hur valfrihet och individuell anpassning kan ökas inom utbildning i svenska för invandrare.

Nacka kommun ställer sig i förslaget till yttrande i huvudsak mycket positiv till de förslagen till förändringar i utredningen, bl.a. att svenska för invandrare upphör som skolform och blir en del inom vuxenutbildningen, att införa ett valfrihetssystem och att en ”sfi-peng” med incitamentsbaserad utbetalningsstruktur införs.

Däremot ställer sig Nacka kommun negativ till förslaget om huruvida två huvudmän - kommun och arbetsförmedling, ska ansvara för vuxenutbildningen. Arbetsförmedlingen kan med fördel köpa dessa tjänster från kommunernas vuxenutbildning som har ett utvecklat utbildningssystem som ger betyg och möjlighet till högre studier.

Dessutom ser Nacka kommun flera svagheter i förslaget om att det är skolinspektionen som ska godkänna vilka anordnare som ska bedriva utbildning. Det finns risk för en kvalitetsförsämring då betydelsen av snabbhet och lokalkännedom är stor samt att kommunens systematiska kvalitetsarbete kan försämrats.

Ärendet

Regeringen beslutade den 15 september 2011 (dir. 2011:81) att ge en särskild utredare i uppdrag att föreslå hur valfrihet och individuell anpassning kan ökas inom utbildning i svenska för invandrare (sfi). Christer Hallerby utsågs till särskild utredare.

Utredningen sammanfattar sina förslag enligt följande

- Sfi och svenska som andraspråk inom grundläggande komvux slås ihop till en utbildning.
- Kurserna i sfi blir oförändrade men det blir ett förändrat system med mer sammanhållna studievägar.
- Sfi upphör som egen skolform och blir en del inom komvux vid sidan av grundläggande vuxenutbildning och gymnasial vuxenutbildning.
- Kraven ökar på utbildningsanordnarna att erbjuda sfi flexibelt och individanpassat. En bestämmelse införs i skollagen som innebär att huvudmannen ska verka för att sfi erbjuds på tider som passar eleven. Om eleven har andra aktiviteter som arbetsmarknadspolitiska program, annan utbildning, praktik, förvärvsarbete mm, ska detta beaktas. Detta gäller bland annat också för föräldraledighet.
- Nationella valfrihetssystem reglerade i skollagen införs för sfi (sfi-peng) samt för grundläggande och gymnasial komvux.
- Valfrihetssystemet med sfi-peng ges en särskild utformning. Utbildningen ska anpassas helt efter elevens förutsättningar, studierna fortsätter så länge eleven gör framsteg och tills studiemålen är uppnådda. Det öppnar för en starkt incitamentsbaserad utbetalningsstruktur där "sfi-pengen" betalas ut efterhand som eleven når godkända betyg på de olika kurserna.
- Kommunerna kommer att ha ett fortsatt ansvar för mottagning av eleverna och ett utökat ansvar för vägledning bland annat inför valet av utbildningsanordnare. Kommunerna kommer också ha kvar möjligheten att erbjuda utbildning i egen regi. Detta blir en skyldighet om inga enskilda utbildningsanordnare etablerar sig på rimligt avstånd. Kommunerna ansvarar för att alla som har rätt till utbildning också får tillgång till den.
- Statens skolinspektion ska godkänna utbildningsanordnarna som huvudmän i enlighet med skollagen för att dessa ska få bedriva utbildning inom ramen för valfrihetssystemet. Skolinspektionen ska också svara för tillsyn och kontroll.
- Arbetsförmedlingen får möjlighet att upphandla sfi för personer med etableringsplan under förutsättning att detta sker buntat med andra arbetsmarknadspolitiska aktiviteter som praktik, yrkessvenska och/eller yrkesutbildning. För de flesta i den här gruppen kommer fortfarande det bästa alternativet vara att Arbetsförmedlingen hänvisar till hemkommunen för sfi. Efterhand som Arbetsförmedlingen bygger ut sina rutiner och kontrakterar fler utbildningsanordnare kan en större andel av etableringsgruppen bli aktuell. Arbetsförmedlingen kan successivt pröva rutiner och utvidga den här möjligheten.

Förslag till yttrande

I förslaget till yttrande ställer sig Nacka kommun i huvudsak mycket positiv till de förslagen till förändringar i utredningen, bl.a. att svenska för invandrare upphör som skolform och blir en del inom vuxenutbildningen, att införa ett valfrihetssystem och att en ”sfi-peng” med incitamentsbaserad utbetalningsstruktur införs.

Nacka kommun ställer sig negativ till förslaget om huruvida två huvudmän - kommun och arbetsförmedling, ska ansvara för vuxenutbildningen. Arbetsförmedlingen kan med fördel köpa dessa tjänster från kommunernas vuxenutbildning som har ett utvecklat utbildningssystem som ger betyg och möjlighet till högre studier.

Dessutom ser Nacka kommun flera svagheter i förslaget om att skolinspektionen ska ta över ansvaret för auktorisation. Det finns risk för en kvalitetsförsämring då betydelsen av snabbhet och lokalkännedom är stor samt att kommunens systematiska kvalitetsarbete kan försämrats.

Arbets- och företagsenheten föreslår kommunstyrelsen att besluta att avge remissyttrande enligt bilaga: Yttrande över SOU 2013:76 Svenska för invandrare – valfrihet, flexibilitet och individanpassning

Bilagor

Yttrande över SOU 2013:76 Svenska för invandrare – valfrihet, flexibilitet och individanpassning

Carina Filipovic
Enhetschef
Arbets- och företagsenheten

Staffan Ström
Rektor
Arbets- och företagsenheten

